

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Art. 74. Ochrona środowiska jako obowiązek władz publicznych

1. Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

2. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych.

3. Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska.

4. Władze publiczne wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.) w art. 4 stanowi, że:

1. Obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym.

2. Organy administracji publicznej są obowiązane do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony przyrody.

3. Obowiązkiem organów administracji publicznej, instytucji naukowych i oświatowych, a także publicznych środków masowego przekazu jest prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody.

Toruń, dnia 5 lutego 2025 roku

Dariusz Majewski

Łomżyńska 2

87-100 Toruń

Do Rady Gminy Chełmża

Gmina Chełmża

ul. Wodna 2

87-140 Chełmża,

PETYCJA składana w interesie PUBLICZNYM

Niniejszym wnoszę, wnioskuję, ślicznie proszę o

- A. Zmianę - AKTUALIZACJĘ Prawa Miejscowego w zakresie funkcjonowania 6 pomników przyrody tj **UTWORZENIE UCHWAŁY lub UCHWAŁ Rady Gminy w sprawie pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Chełmża w celu dostosowania prawa miejscowego do aktualnych przepisów wynikających z ustawy o ochronie przyrody i wyeliminowania niejasności w zakresie sprawującego nadzór**
- B. Utworzenie dokumentu – raportu stanu, zauważonych potrzeb w zakresie ochrony pomnika przyrody lub w przyszłości pomników przyrody i **corocznego lub półrocznego przedstawiania go Radzie Gminy z uwzględnieniem stanu zdrowotnego, kompletności oznakowania, porządku wokół pomników przyrody**

Uzasadnienie:

Ad A

- 1. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 2004 roku **jedynym zarządzającym** pomnikami przyrody na swoim terenie są Rady Miast (Gmin) wraz z Burmistrzem (Wójtem, Prezydentem)
- 2. Zgodnie z rozporządzeniem ministra środowiska z 2012 roku o crfop (Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody) to Rady Miast (gmin) są zobowiązane do uaktualnienia Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody w zakresie danych dotyczących pomników przyrody znajdujących się na ich terenie.

3. Zgodnie z art. 21 pkt. 4 ustawy z dnia 23.01.2009 r. o *zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie* (Dz. U. z roku 2009 Nr 92, poz. 753 ze zm.), rady gmin przejęły **WSZYSTKIE KOMPETENCJE** organów które utworzyły lub ustanowiły pomniki przyrody w przeszłości.
4. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o *samorządzie gminnym* zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, przy czym zadania własne obejmują m. in. sprawy *ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej*.
5. Na terenie gminy Chełmża zgodnie z danymi CRFOP winno znajdować się 6 pomników przyrody, które funkcjonują, ale zostały utworzone przez organy, które już nie istnieją lub nie posiadają kompetencji do zarządzania pomnikami przyrody albo nie wskazano w nich sprawującego nadzór. Po dacie 01.08.2009 r. wszedł w życie przepis art. 21 pkt. 4 ustawy z dnia 23.01.2009 r. o *zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie*, który przyznaje kompetencje w tym zakresie radom gmin. Kompetencje te są zgodne z ustawą o ochronie przyrody z 2004 roku. Jednak w „starych”, „dawnych” aktach prawnych kompetencje pozostały niezmienione. Jest to przyczyna i powód nieporozumień np. w zakresie określenia zarządzającego. Ponadto istnieje niezgodność w tym zakresie pomiędzy ustawami – aktami wyższego rzędu – uchwałą o ochronie przyrody z 2004 roku, a uchwałami mniejszego rzędu – aktami ustanawiającymi pomniki przyrody (prawo miejscowe).
6. W 2018 roku NIK przeprowadził kontrolę 29 gmin w zakresie lokalnych form ochrony przyrody. W kontrolowanych gminach ponad 70% lokalnych form ochrony przyrody funkcjonowało na podstawie aktów prawa miejscowego, wydanych przez inne niż rada gminy organy. Akty te nie spełniały obowiązujących wymogów i zawierały nieaktualne dane. Mimo to w 90% gmin nie podejmowano działań w celu wydania przez rady gmin uchwał dostosowujących ww. akty prawa miejscowego do obecnego stanu prawnego i faktycznego. NIK wydał rekomendacje dla Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów. Wniósł między innymi o: „Dokonanie przeglądu stanu lokalnych form ochrony przyrody oraz ustalenie niezbędnych potrzeb dla ich zabezpieczenia; (...) **podjęcie działań dla zgodnego z przepisami prawa i stanem faktycznym uregulowania w aktach prawa miejscowego funkcjonowania lokalnych form ochrony przyrody**; (...) przekazywanie bieżących danych o ustanowieniu i zniesieniu formy ochrony do regionalnych dyrekcji ochrony środowiska i GDOŚ oraz zaktualizowanego ich stanu;
7. Gmina Chełmża od tego czasu nie przeprowadziła działań w tym zakresie.
8. Celem niniejszej petycji jest poproszenie Rady Gminy Chełmża o podjęcie działań w celu zmian prawa miejscowego i dostosowania „dawnych” aktów prawa miejscowego do wymogów aktualnego stanu prawnego, zgodnego z tymi w ustawach. Jest to również ważne dla uniknięcia nieporozumień lub niejasności interpretacyjnych w zakresie organu sprawującego nadzór nad tymi formami ochrony.
9. Niniejsza petycja jest powieleniem wniosków i uwag NIK z 2018 roku. Przy projektowaniu uchwały w sprawie pomników przyrody możecie się Państwo wzorować na uchwałach gmin, które spełniły już ten obowiązek: Bartniczka, Brodnica miejska, Koronowo (bardzo obszerna uchwała z 2024 roku), Golub-Dobrzyń wiejska,

Nakło nad Notecią, Szubin, Świecie, Pruszcz, Czernikowo. Również na stronie GDOS znajdują się rekomendacje przesłane do wszystkich gmin w 2018 roku: <https://www.gov.pl/attachment/eab816fb-6e1f-4000-b588-7d4292b87029>. Kliknięcie na link spowoduje ściągnięcie na dysk lokalny spakowanych plików 34MB.

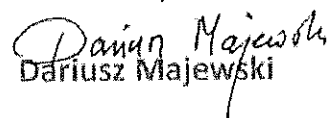
10. O konieczności zmiany przepisów dotyczących sprawującego nadzór wskazują również wpisy na dole w kartach przedmiotowych pomników przyrody w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody
11. W uchwale Rady Gminy Chełmża mogą się znaleźć aktualne wartości obwodów w pierśnicy (na wysokości 1,3m), aktualne informacje na temat położenia i inne dane, które wymagają uaktualnienia: prawidłowa ilość drzew, prawidłowa nazwa gatunku drzewa,

Ad B

1. Wprowadzenie systemu procedury corocznego informowania Rady Gminy Chełmża o stanie pomników przyrody na terenie gminy jest jak najbardziej **zgodna z zasadami ochrony nad pomnikami przyrody**, stałego ciągłego nadzoru nad nimi, posiadania aktualnej informacji o nich w zakresie stanu zdrowotnego, porządku wokół, stanu oznakowania w celu zaplanowania koniecznych zabiegów pielęgnacyjnych lub innych czynności.
2. Jest to jak najbardziej zgodne z wnioskami pokontrolnymi NIK po przeprowadzeniu kontroli w 29 gminach w zakresie ochrony lokalnych form przyrody, w których można znaleźć zalecenie: „Dokumentowanie działań kontrolnych dotyczących zachowania lokalnych form ochrony przyrody”.
3. Możecie Państwo zastosować inny wzór formularza, aczkolwiek ważne jest to aby były na nim informacje o porządku wokół, stanie oznakowania, stanie zdrowotnym lub innych uwagach dotyczących pomników przyrody. Wzór przykładowego formularza na końcu.
4. Występujące różnice w stanie ilościowym wskazane na końcu na pewno byłyby wcześniej zauważone i poddane korekcie, gdyby taki system istniał już w Gminie Chełmża.

Z punktu widzenia należytej ochrony przyrody oraz porządku prawnego przeprowadzenie powyższych działań jest jak najbardziej wskazane i uzasadnione. Proszę o podanie terminu i harmonogramu realizacji petycji. Dziękuję.

Z poważaniem

Dariusz Majewski

Wzór – Przykład Formularza - Raportu okresowej kontroli pomników przyrody 2025

Pomnik / drzewo	Oznakowanie	Porządek/ Uwagi /Stan zdrowotny	Data / podpis
Skupisko 4 dębów, Nawra PL.ZIPOP.1393.PP.0415022.430		Winno być: 4, jest 3, różnica 1	05.02.2025 D.M.
Skupisko 22 drzew PL.ZIPOP.1393.PP.0415022.429		Winno być 24, jest 22, rozbieżności w gatunkach	05.02.2025 D.M.
Wierzba, Bocień PL.ZIPOP.1393.PP.0415022.6131			05.02.2025 D.M.

W którymś z uzasadnień w jakimś akcie w Polsce znalazłem stwierdzenie „drzew nie odnaleziono, obiektów nie istniejących nie można chronić”, „w celu dostosowania wykazów w aktach prawnych do stanu faktycznego, gdyż po roku 2009, kiedy przekazano kompetencje nadzoru nad pomnikami przyrody nie poparto je szczegółowymi protokołami zdawczo-odbiorczymi”

PL.ZIPOP.1393.PP.0415022.429:

8) Skupienie dwudziestu czterech drzew, w tym buk pospolity odm. czerwonolistna o obwodzie w pierśnicy 267 cm, wysokości 23 m, dąb czerwony o obwodzie w pierśnicy 361 cm, wysokości 25 m, trzy dęby szypułkowe o obwodzie w pierśnicy 361—383 cm, wysokości 22—32 m, siedemnaście jesionów wyniosłych o obwodzie w pierśnicy 254—377 cm, wysokości 21—36 cm, grab o obwodzie w pierśnicy 188 cm, wysokości 26 m i platan klonolistny o obwodzie 282 cm, wysokości 26 m, wieku ok. 140 lat, znajdujące się w parku w miejscowości Głuchowo w gminie Chełmża, stanowiącym własność Skarbu Państwa, i będącym w zarządzie Państwowego Prewentorium im. K. Dłuskiego w Głuchowie.

13 stycznia 2022 roku – a więc ponad 3 lata temu zgłaszałem Państwu ten problem z pomnikiem przyrody PL.ZIPOP.1393.PP.0415022.429

PRZEZ 3 LATA NIC NIE ZROBIONO!